

El dietari dels cels enclaustrats

Text > ALBA CARMONA

«Començar el diari del cel confinat va ser resultat d'una necessitat i no tant d'una decisió: fixar un fil per no perdre'm en el laberint dels dies tancats. Una manera de subjectar el temps i fer-lo transitable», escriu Cristina Masanés (Manresa, 1965) a *Eroica*. El llibre, publicat per L'Avenç, va néixer dels rituals que practicava diàriament l'escriptora i curadora d'exposicions durant el confinament de la primavera del 2020. Reclosa a casa, en un petit poble de l'Empordà, Masanés va començar a fer fotografies del cel, un cel sense horitzó, quadrat i tancat dins una finestra. Després van venir els textos (no més d'una o dues pàgines al dia), amb reflexions, notes de les lectures que feia o les converses que mantenia amb la seva filla, primer confinada en una altra casa i més endavant, juntes sota el mateix sostre.

Tot aquest material nascut per trencar l'estranya rutina confinada va anar quedant recollit en una llibreta: a la pàgina esquerra, la fotografia, i a la dreta, el text manuscrit d'aquella jornada, i així durant seixanta-cinc dies en què el temps es va aturar per a tothom. L'editorial L'Avenç li ha respectat aquest format per a *Eroica*, un llibre que parteix d'aquell diari personal, però que, amb posterioritat, Masanés ha anat polint en un curós procés de

reescriptura fins que l'ha convertit en un fals dietari.

Hi ha passat el ribot per treure'n les anècdotes més fútils, els llocs comuns i les intimitats, per poder-se centrar en un missatge de vida a partir de l'absència de la seva mare, morta trenta anys enrere. Interrogada per la seva filla adolescent sobre la mort de l'àvia, Masanés intenta suturar la ferida recuperant-ne el record, com un cordó umbilical fet de memòria que connecta les tres generacions. L'autora busca en la vida de la mare el sentit del seu suïcidi, una mort que llegeix de forma generacional, capbussant-se en els llibres escolars d'un temps en què s'educava en la culpa i el pecat. El llibre és també un elogi a la bellesa enmig dels moments de por, evocant una nova manera de mirar el món i la natura sense presses, gaudint de l'esclat d'aquella primavera que va seguir el seu curs en un moment en què el ritme incessant dels dies va quedar frenat. I també hi apareixen, és clar, els hàbits adquirits durant el teler treball i el sentiment d'incertesa pels més propers, mentre la malaltia que venia de l'Orient avançava i s'anava acostant.

Amb les lectures d'Agamben i *La pesta* d'Albert Camus a la tauleta de nit i la intensitat de les composicions de Beethoven com a banda sonora, l'escriptora estableix també un vincle

ria de Sant Elm, de la qual va ser obrer major durant quinze anys.

És notable i cal lloar la curosa recerca duta a terme per Domènech sobre l'abundant documentació aplegada pel biografat en el transcurs de la seva vida. Un detall ben eloqüent que ens revela la personalitat meticulosa i aplicada de Vilà, trets que queden palesos en el seu abundant llegat en forma de llibres, articles i conferències.

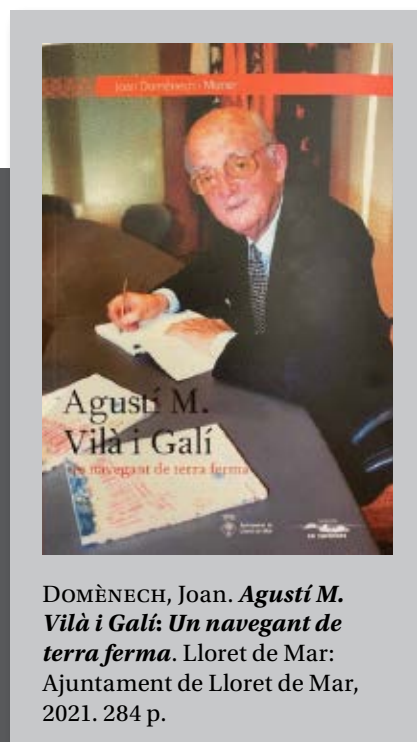
Resulten especialment interessants els dos primers capítols en què s'exposen els antecedents familiars del biografat, una nissaga familiar de na-

vegants que ell mateix va documentar, enfilant-se en la seva recerca fins a les primeres dècades del segle XVIII. En cada anècdota ressona la vida farcida de dificultats, però alhora curulla d'aventures d'aquells temps: temporals terribles, rituals màgics i, fins i tot, la participació d'un avantpassat en el comerç negrer configuren un marc captivador que convida a saber-ne més. Amb aquest mos, Domènech ens ha obert la gana, així que haurem d'acostar-nos a *Navegants i mercaders*, una de les obres més celebrades de Vilà, per tal de satisfer a bastament la nostra curiositat.

MASANÉS, Cristina. *Eroica*. Barcelona: L'Avenç, 2021. 164 p.

entre la música i la situació en què ens va deixar la pandèmia a partir de la tercera simfonia de l'alemany, titulada «Eroica», sense hac, en italià. El compositor de Bonn la va escriure quan va començar a assumir que perdia l'oïda i Masanés la converteix en una metàfora del que ens demanava la vida, valentia i coratge, mentre el virus ens ho intentava prendre tot.

DOMÈNECH, Joan. *Agustí M. Vilà i Galí: Un navegant de terra ferma*. Lloret de Mar: Ajuntament de Lloret de Mar, 2021. 284 p.